

Voices of Central and Eastern Europe

Slovensko

Úvodné slovo

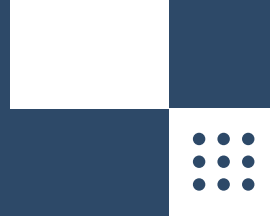
Krehkosť a zraniteľnosť demokracie je často skloňovanou obavou najmä v aktuálnom prostredí nestability a neistoty posilnenom pandémie COVID-19. Práve v časoch kríz, ktoré odkrývajú mnohé nedostatky, sú viera v dobré spravovanie vecí verejných, dôveryhodné médiá a inštitúcie a aktívna občianska spoločnosť dôležitými prvkami, ktoré demokratickej spoločnosti pomôžu vstať, otriasť sa a prekonať spoločenské a ekonomické výzvy.

Nová publikácia GLOBSECu [Voices of Central and Eastern Europe: Perceptions of democracy & governance in 10 EU countries](#) (Hlasy strednej a východnej Európy: vnímanie demokracie a vlády v 10 krajinách EÚ) ponúka unikátny pohľad na mieru spokojnosti s fungovaním demokracie a štátu v desiatich krajinách regiónu strednej a východnej Európy: Rakúsko, Bulharsko, Česko, Estónsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko.

Skúmaním prepojení medzi podporou liberálnej demokracie, spokojnosťou so systémom či životom a predpokladom veriť konšpiračným teóriám a klamstvám táto analýza odhaľuje citlivé miesta v spoločnosti a otvára tak ďalšie možnosti na diskusiu.

Táto analýza je zameraná len na Slovensko – krajinu, ktorej neľahká história a kľukatá cesta k demokracii zanechali viditeľné stopy na postojoch občanov. Podpora demokracie a stotožnenie sa s demokratickými právami a slobodami nie je ani zďaleka stopercentná, dôvera v konšpirácie je najvyššia v regióne a mnohí aktéri, od USA cez migrantov po menšiny, sú konštantne vnímaní ako hrozba. Na druhej strane si Slováci vážia svoje členstvo v EÚ a vedia oceniť nezávislosť médií. Výsledky tejto štúdie potvrdzujú, že neistota a strach sú stále silnými emóciami medzi obyvateľmi, ktorí sú zároveň citliví na korupciu a nerovnosti v spoločnosti.

Obsah

- 4 Hlavné zistenia:
Slovensko v regióne**
- 6 Demokracia a vláda**
- 12 Kontrola médií**
- 13 Vnímanie hrozieb**
- 15 Konšpiračné teórie a nepravdy**
- 18 Príloha – Tabuľky**

Hlavné zistenia: Slovensko v regióne

V krajinách, ktoré skórujú vysoko v indexoch hodnotiacich kvalitu demokracie, sú respondenti spokojnejší so systémom vládnutia.

V kontexte regiónu sa Slovensko v indexoch kvality demokracie spravidla umiestňuje niekde uprostred medzi krajinami, ktoré boli zahrnuté do tohto výskumu (piate v indexe Freedom House a šieste v skóre demokracie od Economist Intelligence Unit). Aj v našom Indexe spokojnosti so systémom vládnutia je Slovensko uprostred, na šiestom mieste.

Podpora pre liberálnu demokraciu nie je v regióne jednoznačná. Preferencia liberálnej demokracie voči autokratickému vládnutiu bola jasne vyslovená viac ako 50% respondentov iba v 5 z 10 krajín.

Na Slovensku by liberálnu demokraciu preferovalo 49% ľudí, pričom 38% by si radšej vybralo silného lídra, ktorý sa nemusí zaoberať voľbami či parlamentom.

Obyvatelia strednej a východnej Európy sú citliví na nerovnosť príjmov a vnímajú, že systém favorizuje tých, ktorí sú blízko k elitám či majú vyšší príjem. V priemere 70% v regióne verí, že ľudia s kontaktmi na elity sú v spoločnosti zvýhodňovaní.

Na Slovensku 77% respondentov uviedlo, že ľudia, ktorí majú blízko k elitám, sú zvýhodňovaní systémom. Na druhej strane 46% respondentov taktiež verí, že migranti sú zvýhodňovaní oproti ostatným.

Dôvera v médiá je v priemere na 44%. Zároveň však viac ako 70% respondentov v Rakúsku, Čechách, Rumunsku a na Slovensku považuje médiá vo svojej krajine za skôr alebo úplne slobodné, bez vonkajšieho vplyvu.

Vnímanie skutočnosti, že médiá na Slovensku sú slobodné, je medzi respondentami silné – až medzi 79%. Zároveň si však 46% myslí, že ich ovplyvňujú oligarchovia a finančné skupiny a 24% verí, že ich ovplyvňuje vláda a len 46% respondentov vníma médiá ako dôveryhodné.

Respondenti, ktorí boli náchylní veriť konšpiračným a dezinformačným naratívom majú tiež sklony uprednostniť autokratických lídrov a sú viac ochotní vzdať sa svojich demokratických slobôd výmenou za iné benefity, ako zlepšenie finančnej situácie, bezpečnosti, či zachovanie tradičných hodnôt.

Slovenskí respondenti sú najviac náchylní veriť konšpiračným teóriám z regiónu. Približne 64% respondentov, tiež najviac v regióne, vyslovilo ochotu vzdať sa svojich slobôd výmenou za iné benefity.

Iba 28% respondentov v regióne súhlasí s tvrdením, že ich hodnoty sú ohrozované "západom" a jeho spôsobom života.

Na Slovensku je to však až 50%. 53% respondentov tiež verí tomu, že ich hodnoty a identitu ohrozujú Spojené štáty americké.

Slovensko a Bulharsko sú z regiónu najviac náchylné veriť konšpiračným teóriám a klamstvám. Približne polovica respondentov v oboch krajinách verila každému konšpiračnému tvrdeniu, ktoré sme sa v rámci dotazníka spýtali.

60% respondentov na Slovensku verí, že o svetových udalostiach nerozhodujú volení lídri, ale tajné skupiny a spolky, ktoré sa usilujú o vytvorenie totalitnej svetovlády. 51% verí, že Židia majú príliš veľkú moc a skryto ovládajú vlády a inštitúcie sveta.

Demokracia a vláda

Dáta ukazujú, že podpora liberálnej demokracie nie je na Slovensku jednoznačná. Iba 49% respondentov by preferovalo systém viacerých strán a pravidelné voľby, pričom 38% by si radšej vybralo silného

autoritatívneho lídra a 13% si nebolo istých. Najvyššiu podporu pre liberálnej demokraciu sme spozorovali medzi respondentami vo veku 35-44. Na druhej strane, až 45% respondentov starších ako 65 rokov by si

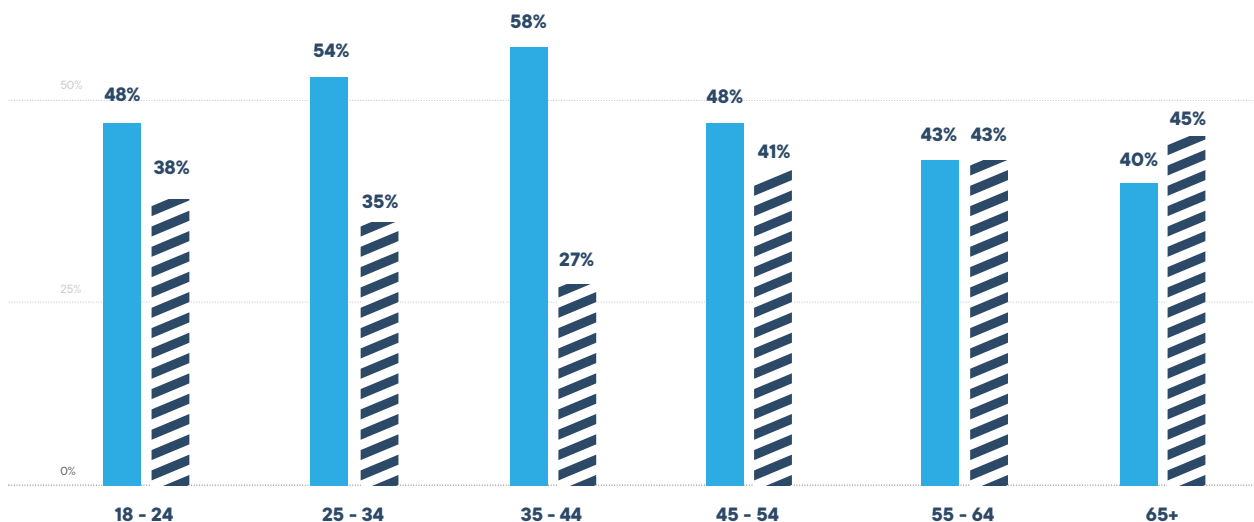
radšej vybrali silného autokratického lídra. V rámci regiónu je preferencia autokratického vodcu silnejšia len v Lotyšsku a Bulharsku.

Ktorá z nasledujúcich foriem vlády je podľa Vás lepšia pre Slovensko?

Mať liberálnu demokraciu s pravidelnými voľbami a systémom viacerých strán.

Mať silného a rozhodného lídra, ktorý sa nemusí zatažovať s parlamentom a voľbami.

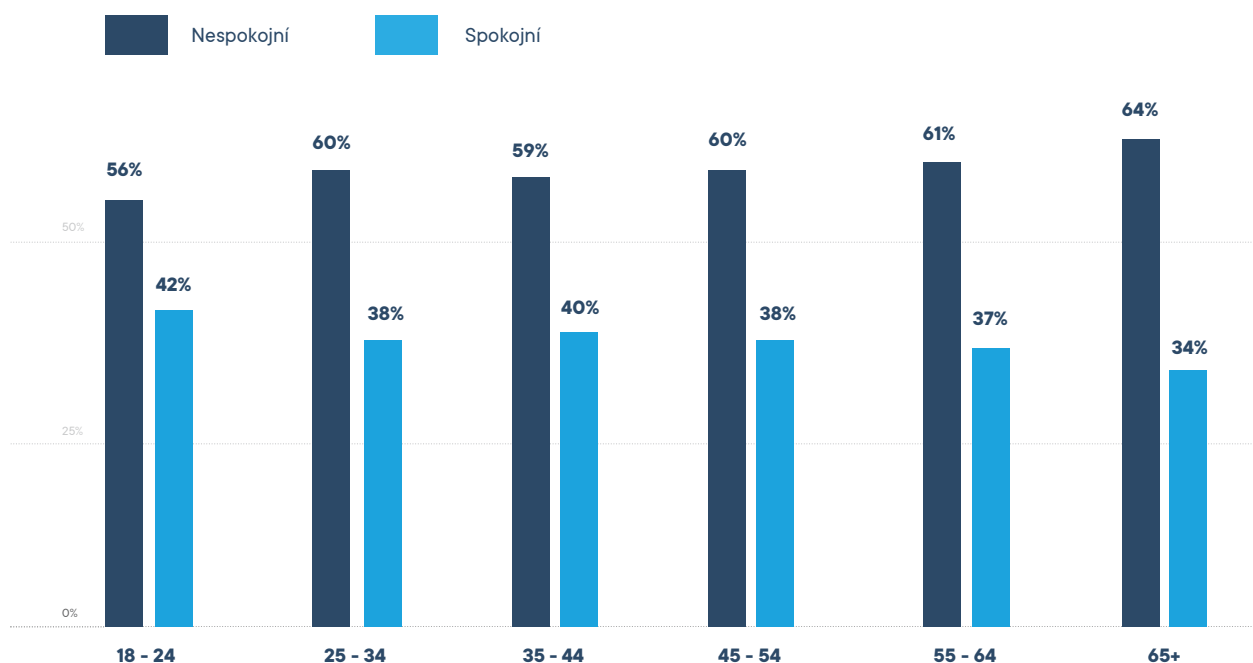

Skóre -11.5 v našom Indexe spokojnosti so systémom vládnutia, ktorý indikuje spokojnosť respondentov so systémom vládnutia v ich krajine, umiestňuje Slovensko uprostred 10 krajín vo výskume. V priemere 60% Slovákov nie je spokojných, ako demokracia v ich krajine funguje. Nespokojnosť však priamo úmerne stúpa s vekom – zatiaľ čo mladí sú s demokraciou najspokojnejší, 64% respondentov starších ako 65 rokov vyjadrilo nespokojnosť.

Index spokojnosti so systémom vládnutia

Rakúsko	82
Estónsko	22
Česko	4
Litva	- 1.5
Maďarsko	- 2
Slovensko	- 11.5
Lotyšsko	- 12
Poľsko	- 18
Rumunsko	- 32
Bulharsko	- 46

Ak vezmete do úvahy všetky okolnosti, ako ste v súčasnosti celkovo spokojný/á s fungovaním demokracie na Slovensku?

Dôvera

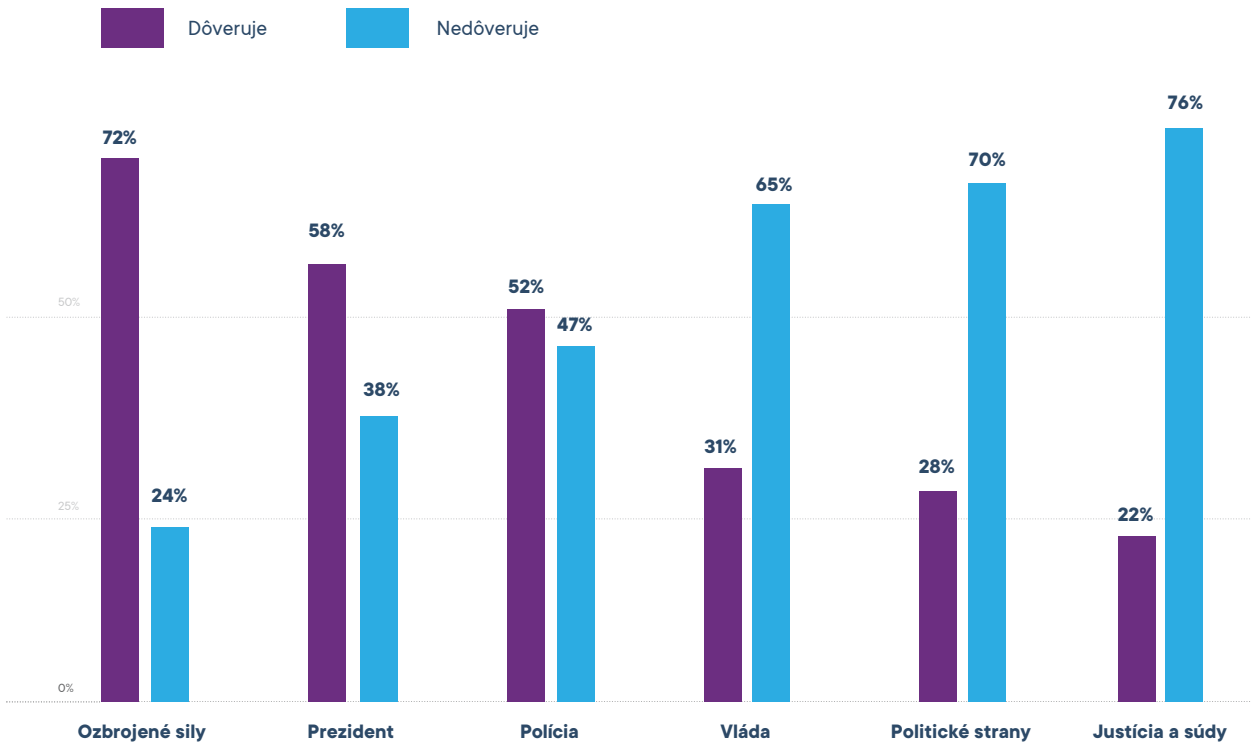
Úroveň dôvery a nedôvery vo verejné inštitúcie na Slovensku je rôzna v závislosti od inštitúcie. Zatiaľ čo väčšina Slovákov dôverovala ozbrojeným silám, prezidentke a polícii, väčšina rovnako nedôverovala vláde¹, politickým stranám a justícii. Tento kontrast je najviditeľnejší na príklade - 72% respondentov v marci 2020 dôverovalo ozbrojeným silám, zatiaľ čo takmer 80% nedôverovalo justícii.

¹ Pozn. aut. Prieskumy boli robené počas marca 2020, t.j. tesne po voľbách do NR SR a teda počas výmeny vlády SR. Nevieme teda s presnosťou určiť, ktorej vláde respondenti vyjadrovali nedôveru.

Celkovo 70% respondentov nedôveruje politickým stranám: Kto je najviac naklonený nedôvere?

- Tí, ktorí súhlasia s tvrdením, že nezáleží na tom, kto vládne, pretože aj tak sa nič nezmení.
- Tí, ktorí si myslia, že ostatným Slovákom nemožno dôverovať.
- Tí, ktorí sú nespokojní s tým, ako na Slovensku funguje demokracia.

Počty respondentov, ktorí sa vyjadrili, že „osobne dôverujú alebo nedôverujú nasledujúcim inštitúciám na Slovensku“

Vysoká miera nedôvery vo vládu a justíciu môže byť asociovaná s pocitom bezmocnosti voči systému. 62% respondentov v prieskume si myslí, že potreby ľudí ako oni nie sú zohľadnené politickým systémom, v ktorom žijú a 56% súhlasí s tvrdením, že na tom, kto vládne, nezáleží.

Pocit odcudzenia a nespokojnosti ide ruka v ruku s nízkou občianskou participáciou a zanevrením na systém a spoločnosť. Na Slovensku si len 47% respondentov myslí, že každý má šancu v živote uspieť. Pre porovnanie, na rovnakú otázku pozitívne odpovedalo 72% Poliakov, 60% Čechov a 52% Maďarov.

² Pozn. aut. Prieskumy boli robené počas marca 2020, t.j. tesne po voľbách do NR SR a teda počas výmeny vlády SR. Nevieme teda s presnosťou určiť, ktorej vláde respondenti vyjadrovali nedôveru.

35% verí, že potreby ľudí, ako sú oni, sú zohľadnené v politickom systéme na Slovensku.

41% si myslí, že väčšine Slovákov sa dá veriť.

56% súhlasí, že nezáleží na tom, kto je pri moci, pretože aj tak sa nič nezmení.

68% súhlasí, že Slovensko bolo vždy utláčané a nikdy sme neboli schopní si sami určiť cestu.

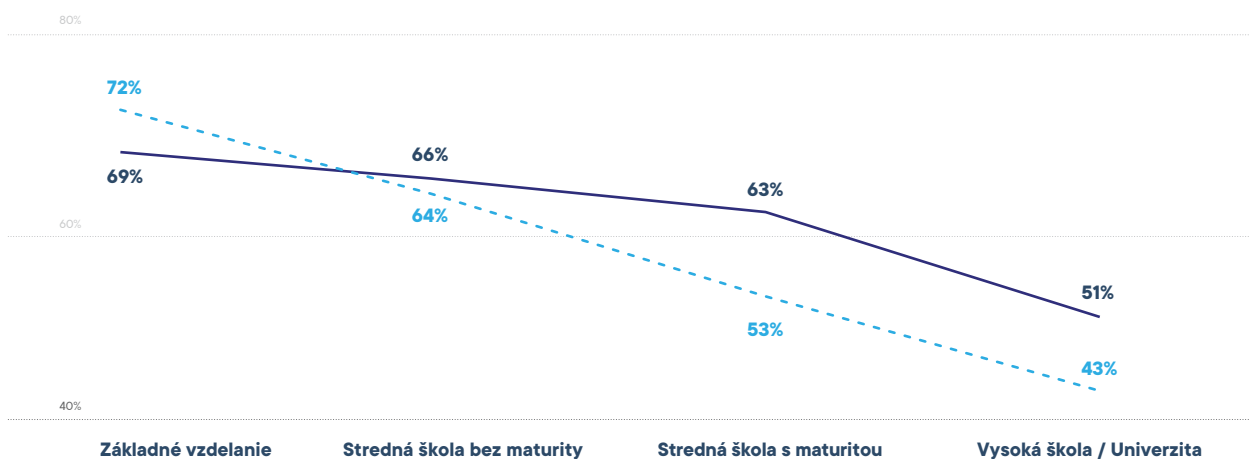
85% súhlasilo, že oligarchovia a finančné skupiny majú silnú kontrolu nad slovenskou vládou.²

86% súhlasilo, že isté skupiny v ich spoločnosti sú zvyhodňované voči iným.

Tí, ktorí súhlasia, že „Nezáleží na tom, kto je pri moci vo vláde, aj tak sa nič nezmení,“ a nesúhlasia, že „Politický systém na Slovensku berie do úvahy potreby ľudí, ako ste Vy.“

■ Potreby ľudí sa nezohľadňujú   ■ Nezáleží, kto je pri moci

Názor, že nezáleží na tom, kto je pri moci, signifikantne klesá s úrovňou najvyššie dosiahnutého vzdelania. Negatívna korelácia s mierou vzdelania bola tiež odpozorovaná pri otázke o tom, že systém neberie do úvahy potreby bežných ľudí.

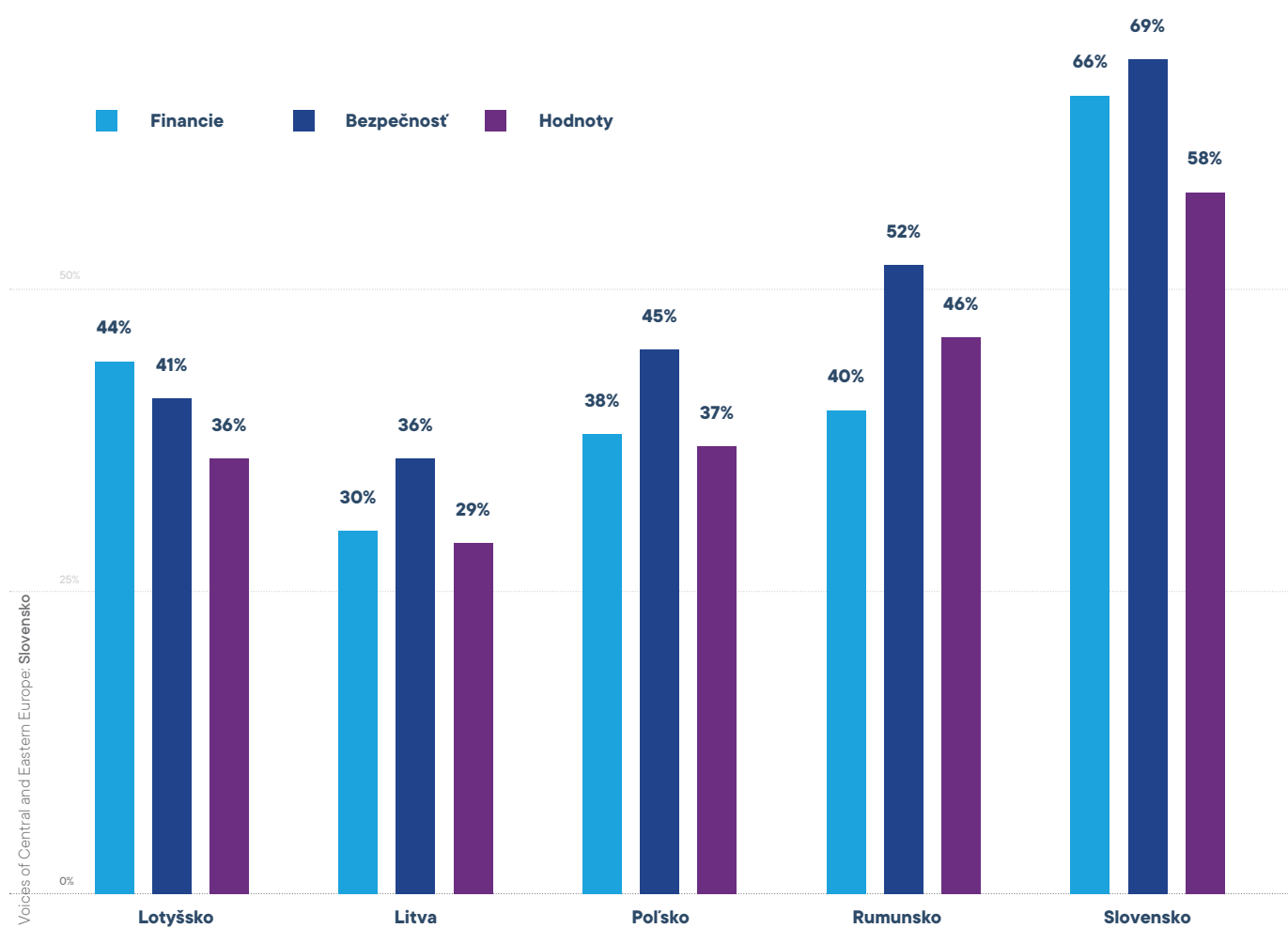
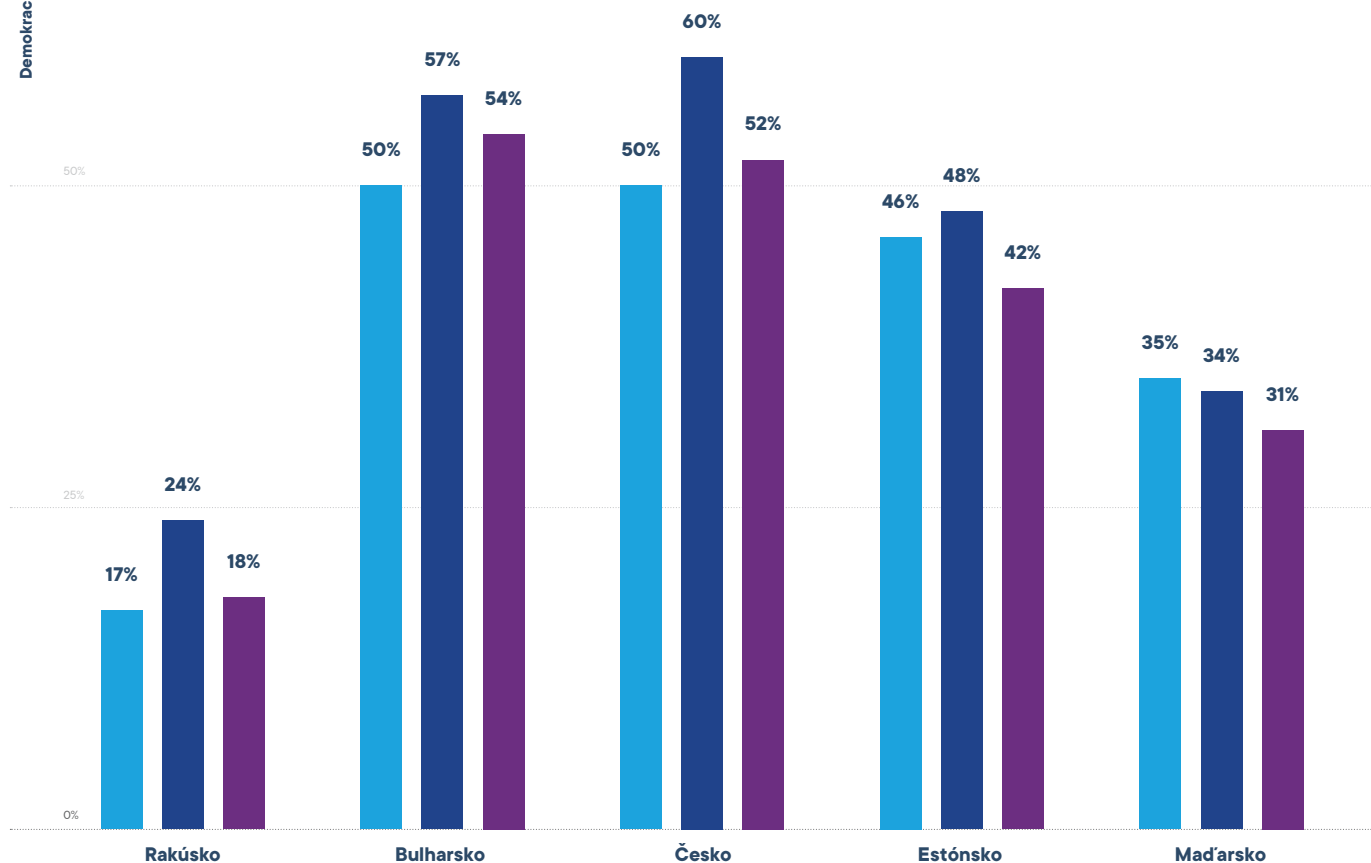
Medzi slovenskými respondentami bol tiež v rámci regiónu zaznamenaný najsilnejší pocit, že ich krajina bola vždy utláčaná a nikdy si nemohli určiť vlastnú cestu, až 68% súhlasilo s týmto tvrdením. Väčšina z nich má tendenciu zároveň veriť rôznym konšpiračným tvrdeniam a dezinformáciám. Z tých, ktorí si myslia, že Slovensko nikdy nemohlo kontrolovať svoj osud:

79% verí, že neziskové organizácie sú tajným nástrojom zahraničných mocností a záujmov.

78% verí, že protivládne protesty na Slovensku, ktoré viedli k zmene vo vláde a iných inštitúciách v krajine, boli kontrolované a platené zahraničnými aktérmi.

76% verí, že o svetových udalostiach nerozhodujú volení lídri, ale tajné skupiny a spolky, ktoré sa usilujú o vytvorenie totalitnej svetovlády.

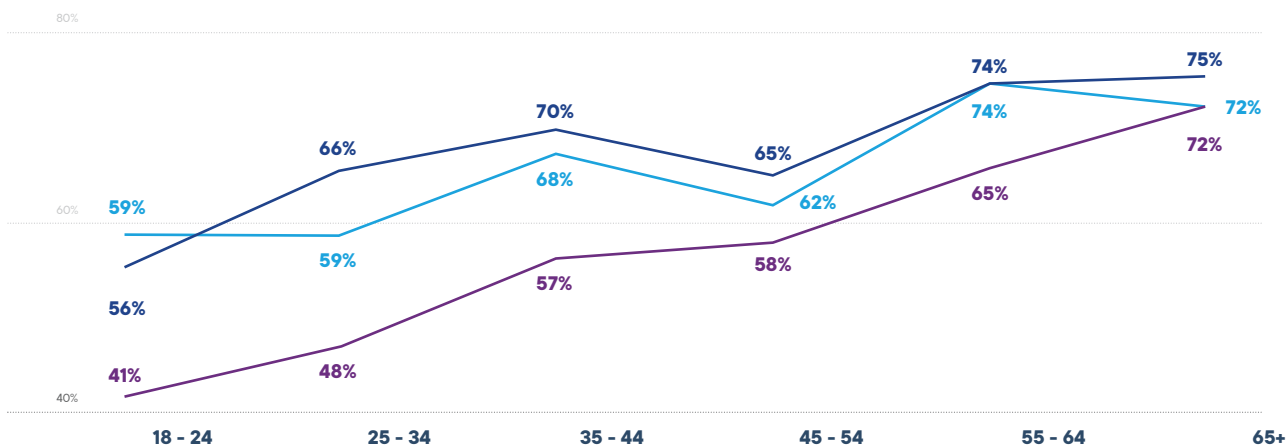
Ochota vymeniť určité práva a slobody za iné výhody

Súhlasné odpovede na tri otázky:

Pokojne by som vymenil/a určité práva a slobody ako napríklad slobodu cestovania, združovania, alebo slobodu slova, za lepšiu finančnú situáciu /za vyššiu bezpečnosť v našej krajine/ za zachovanie tradičných hodnôt na Slovensku.

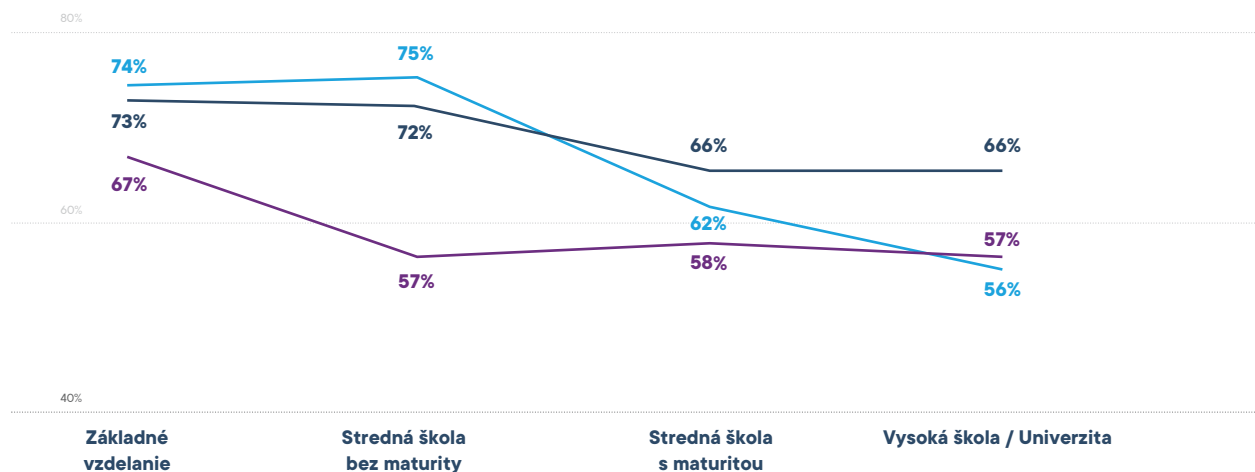
■ Financie ■ Bezpečnosť ■ Hodnoty

Na Slovensku v priemer 64% respondentov vyjadrilo ochotu vymeniť určité základné práva a slobody, ak by to viedlo k lepšej finančnej situácii, bezpečnosti alebo ochrane ich tradičných hodnôt. Významné rozdiely však možno pozorovať medzi vekovými skupinami. V zásade platí, že staršie generácie by boli omnoho ochotnejšie vymeniť svoje

slobody za iné benefity než mladšie, čo je zaujímavým pozorovaním vzhľadom na to, že veľkú časť života prežili s obmedzenými slobodami. Medzi najstaršou a najmladšou generáciou je v otázke výmeny slobôd za zachovanie hodnôt až 30% rozdiel.

■ Financie ■ Bezpečnosť ■ Hodnoty

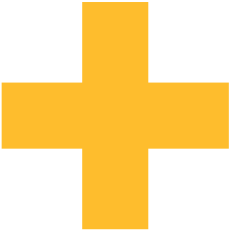

Miera ochoty zameniť základné práva a slobody za iné výhody tiež súvisí s mierou dosiahnutého vzdelania. V priemere až 70%

menej vzdelaných respondentov by bolo ochotných meniť. Väčšia bezpečnosť je však lákavá aj pre vysokoškolsky vzdelaných.

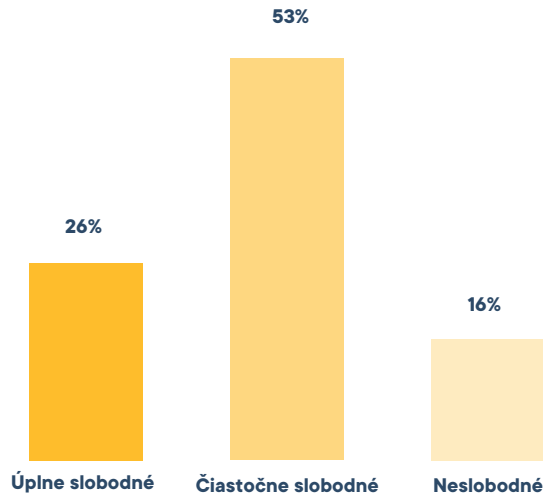

Kontrola médií

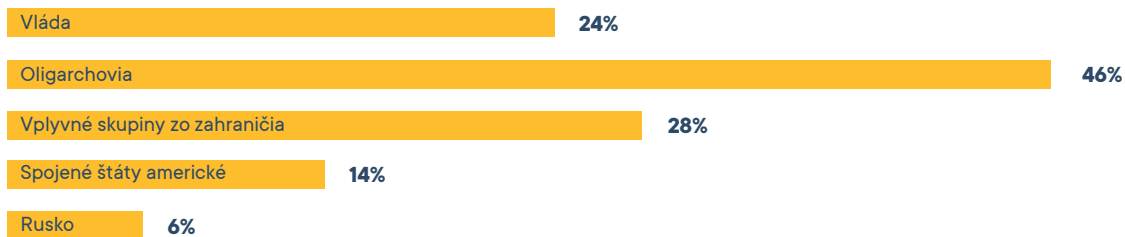
79% Slovákov, jedno z najväčších čísel v regióne, verí, že médiá v ich krajine sú čiastočne alebo úplne slobodné.

Z tých, ktorí veria, že médiá na Slovensku sú celkom slobodné alebo neslobodné, si väčšina myslí, že médií sú ovplyvňované oligarchami alebo veľkými finančnými skupinami.

“Kto má podľa vás najsilnejší vplyv na médiá na Slovensku?”

(Otázku sme sa pýtali iba tých, ktorí odpovedali, že médiá sú čiastočne slobodné alebo neslobodné. Výsledky však boli prepočítané na celú vzorku respondentov.)

Kto najviac verí tomu, že médiá na Slovensku sú čiastočne alebo úplne slobodné?

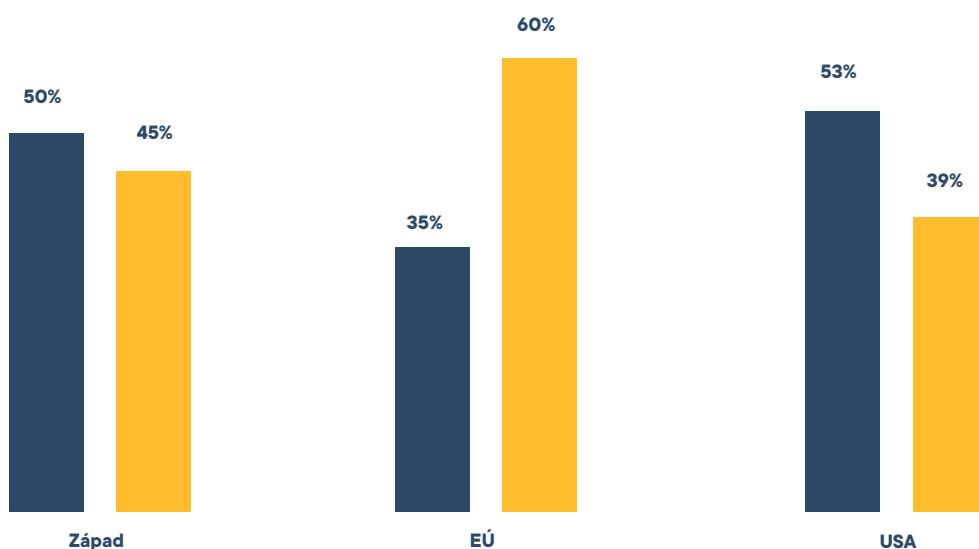
- Tí s univerzitným vzdelaním
- Tí, čo veria, že ľuďom na Slovensku sa vo všeobecnosti dá dôverovať
- Tí, čo neveria, že Slovensko bolo vždy utláčané
- Tí, čo preferujú liberálnu demokraciu nad silným lídrom
- Tí, čo neveria konšpiračným teóriám

Vnímanie hrozieb

Niektorí ľudia tvrdia, že určité skupiny ľudí a krajiny ohrozujú našu identitu a hodnoty. Myslíte si, že nasledujúce skupiny a aktéri ohrozujú vašu identitu a hodnoty, alebo nie?

- A) Západné spoločnosti a ich štýl života
- B) Európska únia
- C) Spojené štáty americké

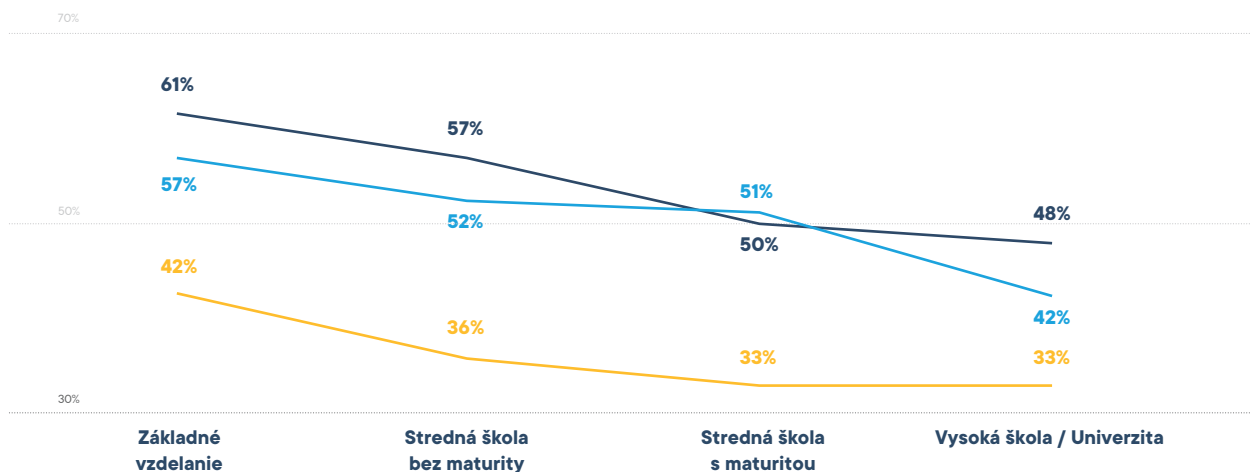
■ Áno, ohrozujú   ■ Nie, neohrozujú

Najsilnejšiu koreláciu možno vidieť s najvyšším dosiahnutým vzdelaním.

Súhlasné odpovede respondentov na tri vyššie uvedené otázky:

■ Západ   ■ EÚ   ■ USA

Tí, ktorí majú tendenciu vidieť západné spoločnosti ako hrozbu

- Preferujú silnejšieho lídra voči liberálnej demokracii
- Skôr veria konšpiračným teóriám
- Žijú na východe Slovenska (v priemere 60%)

Tí, ktorí sa necítia ohrození Európskou úniou

- Preferujú liberálnu demokraciu voči silnému lídrovi
- Si nemyslia, že Slovensko bolo vždy utláčané
- Skôr neveria konšpiračným teóriám (v priemere 80%)

Tí, ktorí sa cítia ohrození USA

- Skôr veria konšpiračným teóriám, najmä, že „protivládne protesty na Slovensku, ktoré viedli k zmene vo vláde a iných inštitúciách v krajine, boli kontrolované a platené zahraničnými aktérmi“. 68% tých, ktorí považujú US za hrozbu pre Slovenské hodnoty a identitu si myslia, že protivládne protesty boli zosnované zahraničnými aktérmi.

Konšpiračné teórie a nepravdy

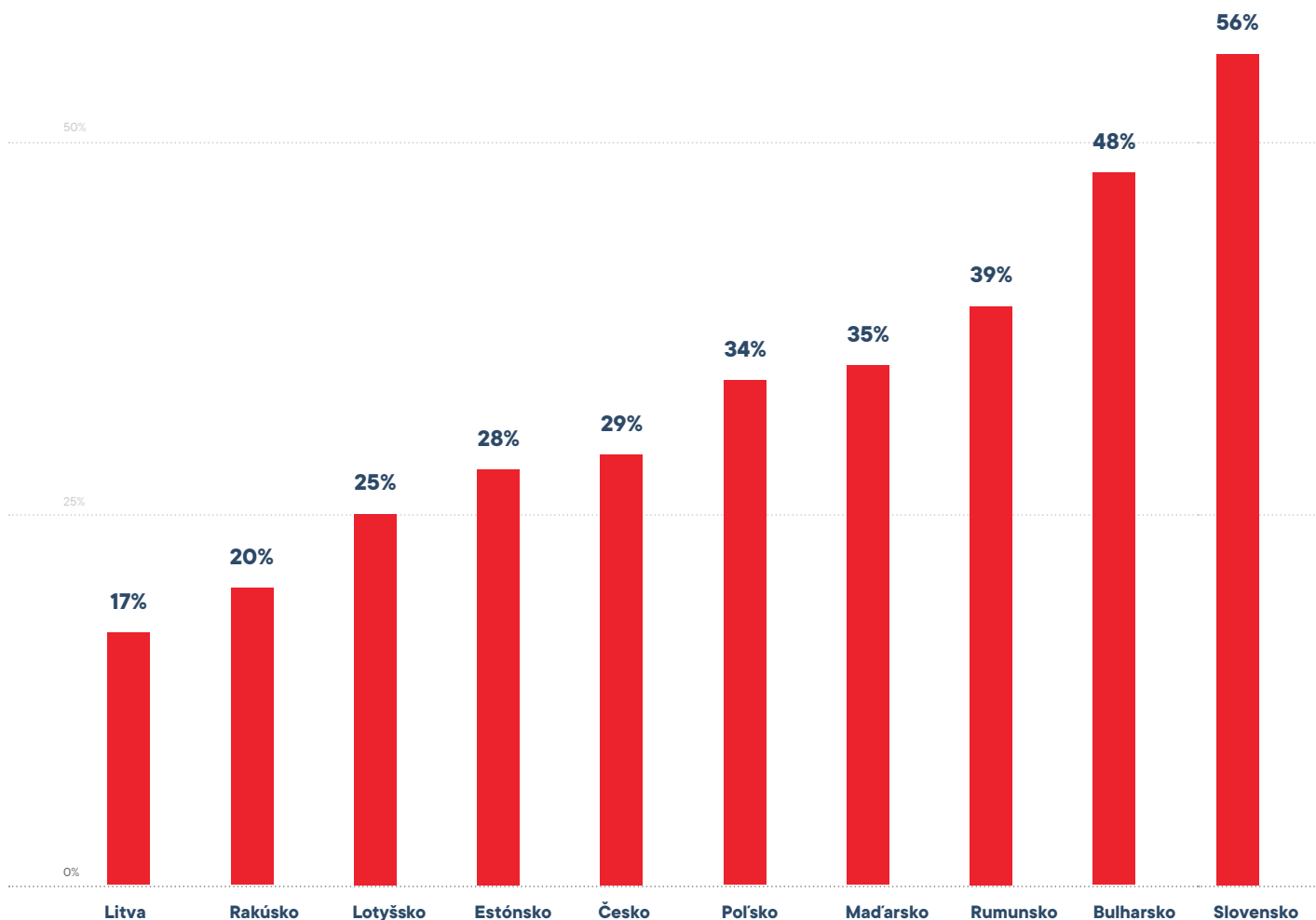
Kto verí konšpiráciám?

Prostredníctvom logistickej regresie sme identifikovali 5 faktorov, ktoré prispievajú k náchylnosti veriť konšpiráciám a klamstvám:

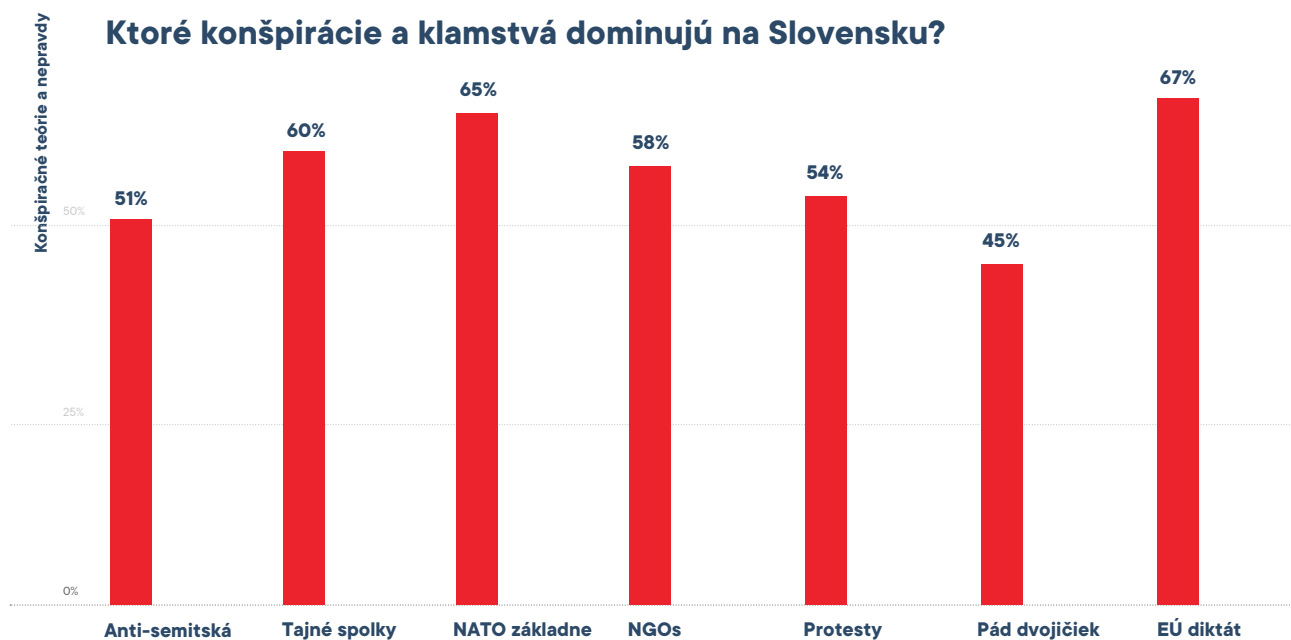
- ochota zameniť práva a slobody za iné výhody
- podpora autokratického lídra
- názor, že médiá nie sú slobodné
- nespokojnosť so systémom
- a nespokojnosť so životom.

Slovenskí respondenti spĺňajú 3 z 5 daných predpokladov a majú najväčšiu tendenciu veriť konšpiráciám v regióne. V priemere 56% respondentov je náchylných veriť nejakému tvrdeniu, ktoré v sebe zahŕňa konšpiráciu či klamstvo.³

³ Percentuálne skóre bolo vypočítané na základe súhlasných stanovísk k 3–4 konšpiračným tvrdeniam. Respondentov v každej krajine sme sa pýtali 5–6 tvrdení, pričom tri z nich boli rovnaké a ostatné prispôbené špecifikám krajiny. Špecifické naratívy boli vybrané analytikmi z danej krajiny. Tvrdenia, ktoré mali najvyššiu a najnižšiu mieru súhlasu sme z priemeru vyradili, nakoľko názory ľudí môžu byť ovplyvnené aktuálnym politickým dňom.

Ktoré konšpirácie a klamstvá dominujú na Slovensku?

Respondenti, ktorí súhlasia s nasledujúcimi tvrdeniami:

Židia majú príliš veľkú moc a skryto ovládajú vlády a inštitúcie sveta.

O svetových udalostiach nerozhodujú volení lídri, ale tajné skupiny a spolky, ktoré sa usilujú o vytvorenie totalitnej svetovlády.

Základne NATO na Slovensku by znamenali americkú okupáciu.

Neziskové organizácie sú predĺženou rukou zahraničných mocností a záujmov.

Protivládne protesty na Slovensku, ktoré viedli k zmene vo vláde a iných inštitúciách v krajine, boli kontrolované a platené zo zahraničia.

Teroristický útok na World Trade Center (dvojičky) v New Yorku v roku 2001 naplánovala a zorganizovala americká vláda a nie teroristi z Al-Kájda.

EÚ a Brusel Slovensku diktuje, čo má robiť, bez toho, aby Slovensko malo šancu to ovplyvniť.

Tendencia veriť jednej konšpirácii a klamlivému tvrdeniu je prepojená s náchylnosťou veriť iným konšpiráciám a klamlivým tvrdeniam. Väčšina respondentov, ktorí verili jednej konšpirácii boli tiež náchylní veriť iným podobným tvrdeniam. Navyše, z tých respondentov, ktorí súhlasili s konšpiračnými tvrdeniami vyššie v priemere:

- 71% by si vybralo silného lídra oproti liberálnej demokracii
- 72% by sa vzdalo určitých základných práv a slobôd pre lepšiu finančnú situáciu
- 74% by sa vzdalo určitých základných práv a slobôd pre lepšiu bezpečnosť
- 65% by sa vzdalo určitých základných práv a slobôd pre zachovanie svojich tradičných hodnôt

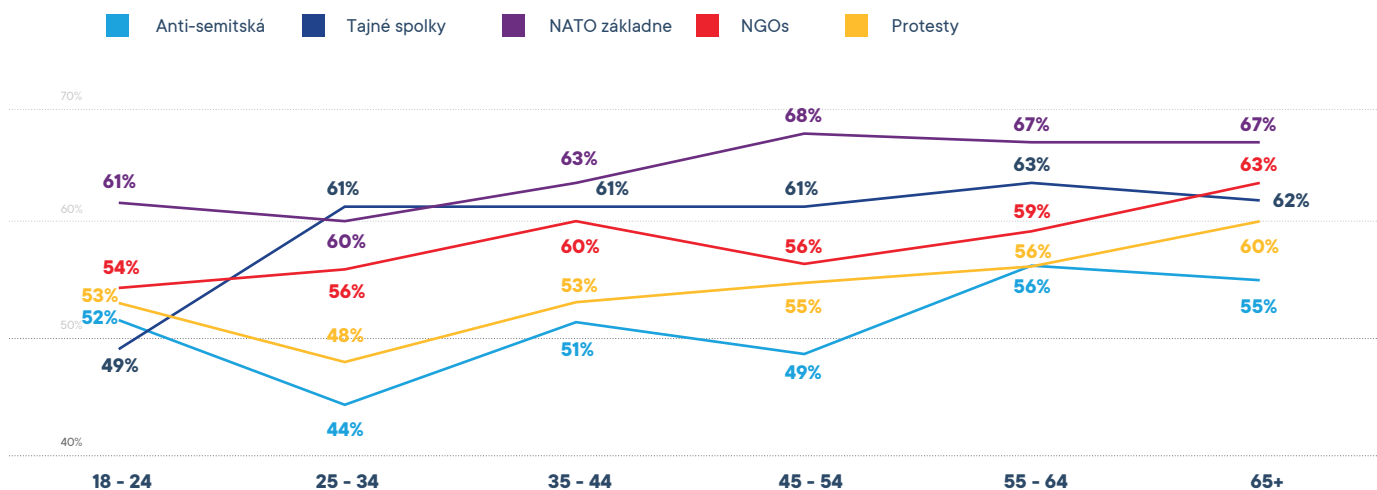

Dôvera v konšpirácie na základe veku

Pozitívnu koreláciu sme zaznamenali medzi náchylnosťou veriť konšpiráciám a vekom respondentov.

Zatiaľ čo viera v konšpiračné teórie na Slovensku je vysoká všade, medzi vekovými kategóriami, ale aj jednotlivými konšpiráciami je rozdiel. V priemere 61% opýtaných starších

ako 65 rokov súhlasili s konšpiratívnymi alebo klamlivými tvrdeniami, ktoré im boli poskytnuté.

Percentuálne skóre zodpovedá priemeru súhlasných odpovedí s týmito 5 tvrdeniami:

Židia majú príliš veľkú moc a skryto ovládajú vlády a inštitúcie sveta.

O svetových udalostiach nerozhodujú volení lídri, ale tajné skupiny a spolky, ktoré sa usilujú o vytvorenie totalitnej svetovlády.

Základne NATO na Slovensku by znamenali americkú okupáciu.

Neziskové organizácie sú predĺženou rukou zahraničných mocností a záujmov.

Protivládne protesty na Slovensku, ktoré viedli k zmene vo vláde a iných inštitúciách v krajine, boli kontrolované a platené zo zahraničia.

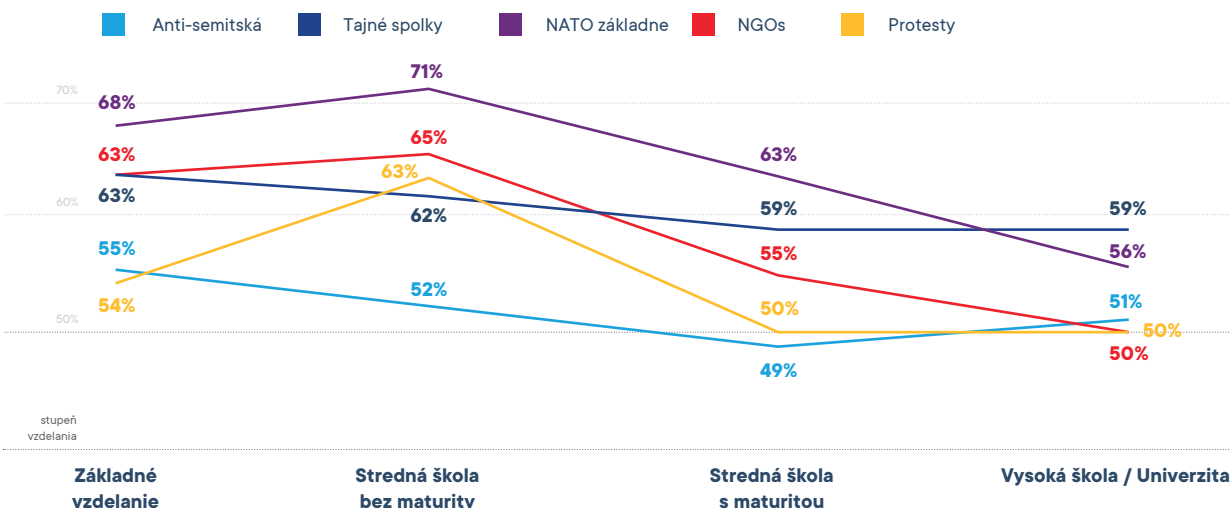
Vzdelanie

Na rozdiel od veku, v súvislosti s mierou vzdelania sme zaznamenali negatívnu koreláciu. V priemere 61% opýtaných Slovákov so základným vzdelaním súhlasilo s pravdivosťou konšpirácií, pričom „iba“ 53% s univerzitným vzdelaním. V prípade NATO základní a vnímania neziskových organizácií

je rozdiel v miere náchylnosti medzi ľuďmi s najnižším a najvyšším vzdelaním až 15%.

Miera viery v konšpirácie medzi respondentami s nízkym vzdelaním sa významne zvýšila oproti roku 2018. V tomto roku napríklad 48% respondentov so

základným vzdelaním verilo, že o svetových udalostiach rozhodujú tajné skupiny a spolky s cieľom vytvoriť totalitnú svetovládu, dnes je to 61%.

Príloha – Tabuľky

Otázka: „Ktorá z nasledujúcich foriem vlády je podľa Vás lepšia pre Slovensko?“

	Mať silného a rozhodného lídra, ktorý sa nemusí zaťažovať s parlamentom a voľbami.	Mať liberálnu demokraciu s pravidelnými voľbami a systémom viacerých strán.	Neviem
18 - 24 rokov	38	48	14
25 - 34 rokov	35	54	11
35 - 44 rokov	27	58	15
45 - 54 rokov	41	48	11
55 - 64 rokov	43	42	15
65 + rokov	45	40	14
Základné vzdelanie	49	32	20
Stredná škola bez maturity	39	42	19
Stredná škola s maturitou	37	52	12
Vysoká škola / univerzita	32	62	6

Otázka: “Ak vezmete do úvahy všetky okolnosti, ako ste v súčasnosti celkovo spokojný/á s fungovaním demokracie na Slovensku?”

	Spokojný/á	Nespokojný/á
18 - 24 rokov	42	56
25 - 34 rokov	38	60
35 - 44 rokov	40	59
45 - 54 rokov	38	60
55 - 64 rokov	37	61
65 + rokov	34	64
Základné vzdelanie	32	62
Stredná škola bez maturity	35	64
Stredná škola s maturitou	37	62
Vysoká škola / univerzita	47	52

Súhlasné odpovede na tri otázky:

„Pokojne by som vymenil/a určité práva a slobody ako napríklad slobodu cestovania, združovania, alebo slobodu slova, za lepšiu finančnú situáciu.“

„Pokojne by som vymenil/a určité práva a slobody ako napríklad slobodu cestovania, združovania, alebo slobodu slova, za vyššiu bezpečnosť v krajine.“

„Pokojne by som vymenil/a určité práva a slobody ako napríklad slobodu cestovania, združovania, alebo slobodu slova, za zachovanie tradičných hodnôt na Slovensku.“

	Financie	Bezpečnosť	Hodnoty	Priemer
18 - 24 rokov	59	56	41	52
25 - 34 rokov	59	66	48	57
35 - 44 rokov	68	70	57	65
45 - 54 rokov	62	65	58	62
55 - 64 rokov	74	74	65	71
65 + rokov	71	75	72	73

Súhlasné odpovede s nasledujúcimi tvrdeniami:

„Židia majú príliš veľkú moc a skryto ovládajú vlády a inštitúcie sveta.“

„O svetových udalostiach nerozhodujú volení lídri, ale tajné skupiny a spolky, ktoré sa usilujú o vytvorenie totalitnej svetovlády.“

„Základne NATO na Slovensku by znamenali americkú okupáciu.“

„Neziskové organizácie sú predĺženou rukou zahraničných mocností a záujmov.“

„Protivládne protesty na Slovensku, ktoré viedli k zmene vo vláde a iných inštitúciách v krajine, boli kontrolované a platené zo zahraničia.“

	Anti-semitská	Tajné spolky	NATO	NGO	Protesty	Priemer
18 - 24 rokov	52	49	61	55	53	54
25 - 34 rokov	44	61	60	53	48	53
35 - 44 rokov	51	61	63	56	53	57
45 - 54 rokov	49	61	68	60	55	59
55 - 64 rokov	56	63	67	59	56	60
65 + rokov	55	62	67	63	60	61
Základné vzdelanie	55	63	68	63	54	61
Stredná škola bez maturity	52	62	71	65	63	63
Stredná škola s maturitou	49	59	63	55	50	55
Vysoká škola / univerzita	51	59	56	50	50	53

Autori

Dominika Hajdu
Analytička

Katarína Klingová
Senior analytička

Democracy & Resilience Programme, GLOBSEC

Metodológia

Výsledky tejto analýzy sú založené na prieskumoch verejnej mienky, ktoré sa uskutočnili v marci 2020 na reprezentatívnej vzorke populácie v desiatich členských štátoch EÚ: Rakúsko, Bulharsko, Česko, Estónsko, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Poľsko, Rumunsko a Slovensko. Prieskumy boli realizované na vzorke od 1000 do 1047 respondentov s použitím stratifikovaného náhodného výberu buď formou telefonických alebo osobných rozhovorov (CATI alebo CAPI).

Vo všetkých krajinách boli profily respondentov reprezentatívne na báze pohlavia, veku, vzdelania a miesta a veľkosti bydliska. Pre účely grafickej vizualizácie dát boli výsledky zaokrúhlené na celé čísla. Pre lepšiu čitateľnosť reportu boli odpovede v uzatvorených otázkach zjednodušené. Napríklad, odpovede v otázke, kde mali respondenti možnosť si vybrať medzi možnosťami

určite súhlasím/ skôr súhlasím/ skôr nesúhlasím/ určite nesúhlasím sú v reporte zjednodušené na súhlasím alebo nesúhlasím.

Viac informácií o metodológii môžete nájsť v anglickej verzii komparatívnej publikácie [Voices of Central and Eastern Europe](#).

Zber dát v každej krajine bol koordinovaný cez agentúru FOCUS, s.r.o.

Táto analýza bola finančne podporená z National Endowment for Democracy.

© GLOBSEC 2020

GLOBSEC ani National Endowment for Democracy nenesú žiadnu zodpovednosť za fakty alebo názory vyjadrené v tejto analýze, resp. ich ďalšie použitie. Zodpovednosť nesú autorky analýzy.

Originálny kreatívny koncept

▶ Polus Tower II
Vajnorská 100/B
831 04 Bratislava
Slovak Republic

▶ +421 2 321 378 00
▶ info@globsec.org
▶ www.globsec.org